

Kallelsen att delta i Guds mission

Gerd Pettersson

KOORDINATOR SKANDINAVISKA LÄKARBANKEN, TIDIGARE INTERNATIONELL MISSIONSLEDARE I SVENSKA ALLIANSMISSIONEN

KALLELSEN

Jag har genom åren varit delaktig i Guds mission på många olika sätt. Som barn bad jag varje kväll för ett missionärspar i Sydafrika, jag offrade av min veckopeng till mission och jag skrev brev till församlingens missionär. När jag var 12 år upplevde jag själv kallelsen att bli missionär på ett tonårsläger på Gullbrannagården. I slutvinjetten på en film från Sydafrika ställdes frågan från profeten Jesaja: ”Vem ska jag sända, vem vill vara vår budbärare?” (Jes 6:8). Jag förstod att detta var ord från Gud till mig och svarade: Här är jag, sänd mig. 18 år senare åkte jag till Zimbabwe där jag fick arbeta i flera år. Jag jobbade med undervisning för kvinnor, förebyggande aidsarbete samt var med och startade upp ett scoutarbete.

Vägen ut i mission var inte enkel. Jag undrade många gånger om jag som ensamstående kvinna skulle våga ge mig av, vad som skulle möta mig och om jag skulle klara det. Missionsteologen Andrew Kirk skriver: ”Att följa Jesus innebär att vittna om honom även om det leder till döden (martyrskap).”¹¹ Detta ställdes på sin spets under min allra sista

termin på pastors- och missionärsutbildningen på Kortebo-skolan, då vi fick bud om att en av Svenska Alliansmissionens missionärer i Zimbabwe hade dött. Ett besked som fick mig att fundera på vad det egentligen får kosta att åka ut som missionär. Jag frågade mig: Är jag villig att ge mitt liv i tjänsten för Gud?

Jag visste att den frågan skulle ställas vid min missionärsavskiljning och jag fick därför tänka igenom den noga. Efter att ha vänt och vridit på den och lagt den i Guds händer svarade jag den 27 augusti 1989 ja på frågan: ”Är du beredd att i allt lita på Gud och i trohet tjäna honom även om det skulle innebära att ge ditt liv?”

Numera är den frågan borttagen från missionärsavskiljningen, och till dem som ordineras till pastorer har den aldrig ställts. Det får mig att fundera: Varför tog vi bort den? Vågar vi inte lova att lita på Gud längre?

KALLELSEN TILL MISSION HAR SITT URSPRUNG I GUDS KÄRLEK

När vi talar om mission tänker vi ofta på internationellt arbete och på en kombination av evangelisation och sociala insatser. Men vad är mission egentligen?

Ordet mission finns inte i de svenska översättningarna av Nya testamentet. Det har kommit in i våra europeiska språk från latinets *missio*, som betyder sända.¹² Tanken om att vara sänd finns dock i Nya testamentet. Jesus säger ”Som Fadern har sänd mig sänder jag er” (Joh 20:21), och vi kan utan tvekan säga att denna sändning (mission) är i budskapets kärna.

På årskonferensen 2013 antog SAM följande avsiktsförklaring: ”Vi tror att mission är en ständigt pågående rörelse med ursprung i Guds hjärta. Vi vill vara en aktiv del i denna rörelse i ord och handling, nationellt och internationellt. Mission är våra rötter, vår identitet och vår framtid. Gud har

betalat ett pris, och vi vill utmana varandra att låta mission få kosta.”¹³

Detta stämmer väl överens med vad som står i Kapstadsöverenskommelsen¹⁴, ett dokument som fått genomslagskraft i många delar av världen. ”Guds mission har sin upprinnelse i Guds kärlek. Guds folks mission har sin upprinnelse i vår kärlek till Gud och till allt som Gud älskar.”¹⁵

Mission har sitt ursprung i Guds kärlek till oss människor. Redan från skapelsens början möter vi en Gud som kallar oss till gemenskap med sig. En äkta gemenskap som bygger på frivillighet och kärlek, men som också inbegriper lydnad och underordnande inför Gud. I syndafallet går den här gemenskapen förlorad och det drabbar människan och hela skapelsen. Gud vill återupprätta gemenskapen igen. Detta budskap är missionens centrum!¹⁶ Det var på grund av denna kärlek som Gud sände Jesus till jorden. ”Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv. Ty Gud sände inte sin son till världen för att döma världen utan för att världen skulle räddas genom honom” (Joh 3:16–17).

Mission handlar inte om vår kärlek till Gud utan hans kärlek till oss. Guds mission är ett direkt resultat av vem Gud är, det är han som är subjektet, den som sänder, den som initierar mission. Det är detta som brukar benämnas med det latinska begreppet *Missio Dei*, Guds mission, Guds sändning. Genom hela Bibeln kan vi se att Gud har ett övergripande syfte med det han gör och det leder fram till att Gud sänder Jesus till jorden. Det betyder att kallelsen till mission har sitt ursprung i Gud själv, inte i den befallning Jesus gav sina lärjungar (Matt 28:18–20), även om den också är mycket viktig. Gud är till sitt väsen en missionär, han är Fadern som sänder sin Son till världen, Fadern och Sonen sänder Anden som en hjälpare, och de tillsammans sänder församlingen.¹⁷ När

Anden blir utgjuten på pingstdagen föds också församlingen och den sänds ut att vara en kyrka i mission. I missionens centrum finns Jesus Kristus genom vilken världen ska räddas.

Gud kallar oss alla till mission med kärleken till honom som vår drivkraft. Den rannsakande och grundläggande frågan du och jag måste ställa oss är därför: Har vi gripits av den kärlek som Gud har till de människor som lever utan kunskap om evangeliet. Driver den kärleken oss att berätta om honom? ”Kristi kärlek lämnar mig inget val” skriver Paulus (2 Kor 5:14). Förstår vi att människor går förlorade om vi inte berättar för dem? Vad betyder detta för oss?

KALLELSEN TILL MISSION HANDLAR OM ATT GÅ UT I ANDENS KRAFT

Det mest kända bibelordet när man tänker på mission är missionsbefallningen (Matt 28:18–20). På engelska kallas den för the Great Commission – det stora uppdraget. Här talar Jesus om för lärjungarna vilket deras uppdrag skall bli. Att gå ut i hela världen och forma lärjungar, döpa och undervisa om de bud Jesus gett, att hjälpa dem växa i tron.

Jag tycker att det är så fantastiskt att det står *varför* vi skall gå: Inte för att vi själva vill det, utan för att Jesus har makten, ”Åt mig har getts all makt ... Gå därför ut ...”. I oss själva kan vi inget göra – men hans makt är enorm och den kan verka på de mest förunderliga sätt. I slutet på missionsbefallningen läser vi också: ”Och jag är med er alla dagar till tidens slut”. Vi behöver inte gå ensamma. Vilken fantastisk inramning för uppdraget; Jesus har all makt och han är med alla dagar!

Detta blir ännu tydligare då Jesus strax före sin himmelsfärd säger till lärjungarna:

”Men när den helige Ande kommer över er, ska ni få kraft och bli mina vittnen i Jerusalem, i hela Judeen och Samarien

och ända till jordens yttersta gräns” (Apg 1:8, SFB15). Efter Andens utgjutande på Pingstdagen kan vi förstå vilken viktig roll den helige Ande har i missionsuppdraget. Inte bara genom att vara lärjungarnas hjälpare och den som ger kraft till att vittna utan också genom att utrusta dem med andliga gåvor (Rom 12:6–8; 1 Kor 12:4–11) och ge vägledning i arbetet (Apg 16:6) samt genom att leda församlingen i sitt missionsengagemang (Apg 13:2, 4).¹⁸

Uppdraget lärjungarna fick var inte enbart att stanna där de fanns. Budskapet skulle ut i hela världen, till alla folk. I Matt 28:19 är ordet för folk det grekiska *ethne*, vilket betyder att detta är en direkt uppmaning att göra alla etniska folkgrupper till Kristi lärjungar.¹⁹ Men uppdraget är inte bara etniskt gränsöverskridande utan även kulturellt och religiöst. Det handlar också om att gå över gränsen till grannen, nysvensken, den som tillhör en annan generation eller har en annan tro. Mission – sändning handlar om att nå ut, till alla människor.

I sin förbön för lärjungarna ber Jesus: ”Liksom du har sänt mig till världen, har jag sänt dem till världen... Men inte bara för dem ber jag utan också för alla som genom deras ord tror på mig” (Joh 17:18, 20). Genom den här bönen förstår vi att detta var ett uppdrag som inte bara gällde de lärjungar som fanns i Jesus närhet då, utan det är ett uppdrag som gäller församlingen i alla tider.²⁰ Jesus förutsätter att människor får höra om honom genom sina lärjungar och så småningom genom oss. Han ber för alla dem som genom lärjungarnas ord kommer till tro på honom. Uppdragets art är klart – andra ska komma till tro.

I Apostlagärningarnas första kapitel börjar vittnandet där församlingen finns – i Jerusalem. Den här texten visar också att budskapet är tänkt att nå längre än till Jerusalem och dess närliggande områden. Det ska också nå till jordens yttersta gräns. Till att börja med nådde evangeliet inte längre än till

judarna och den begränsade värld de levde i. Det verkar inte ha funnits någon intention att gå längre än så. Men drömmen som Cornelius hade fick Petrus att våga dela evangeliet också med icke-judar (Apg 10). Vi läser också om hur en förföljelse ledde till att lärjungarna flydde till olika områden (Apg 8:1–4). Några kom bland annat till Antiokia (Apg 11:19) som sedan blev den församling som sände ut Paulus och Barnabas som missionärer (Apg 13:1–3). Det verkar som att lärjungarna behövde ge sig ut från sin bekvämlighetszon för att de skulle inse att kyrkans kallelse är att vara en kyrka i mission, en kyrka för andra.²¹

KALLELSEN TILL MISSION ÄR FÖRSAMLINGENS UPPDRAG

Genom hela Bibeln kan vi se en röd tråd i Guds handlande. Han kallar sitt folk att ta aktiv del i hans mission. Tillsammans med Guds folk i Gamla testamentet har vi genom Abraham blivit kallade, vi har fått i uppdrag att vara en välsignelse och ett ljus för folken och att representera honom på jorden (Apg 13:16–29).²²

I Nya testamentet kallas församlingen till den rollen (1 Petr 2:9). Hur representerar församlingen Gud? Genom att vara en attraktiv gemenskap av lärjungar som drar människor till sig genom sitt sätt att leva, som går vidare till nya platser och har fokus på dem som inte har hört evangeliet. Den första församlingens sätt att leva bör också vara vårt (Apg 2:41–47, 4:32–35).

Teologie professor Paul Joshua Bhakiaraj skriver så här om församlingen: ”Bibeln uppmanar oss att inte tänka församling och mission som om de vore två separata delar av kristet liv som man kan välja att vara med i om det passar oss, utan snarare att vi som bibliskt förankrade kristna bör tänka församling i mission och vi som en del av den”²³ (egen översättning).

Mission är hela församlingens kallelse och dess identitet.

Något som genomsyrar allt det den gör. Under senare år har begreppet missionell församling lyfts fram. Ett synsätt som vill få oss att tänka om från att se mission som en verksamhet som görs inom församlingen, till att mission är något Gud gör. Mission är församlingens innersta väsen, kärnan i allt vi gör. Det handlar om att som församling se sin kallelse som ljus och salt i världen (Matt 5:13–14). Vi behöver fråga oss till vilka Jesus sänder oss för att sprida hans rike och forma lärjungar och tillsammans upptäcka hur församlingen ser ut när vi gör det.

Andrew Kirk beskriver församlingens roll på följande kraftfulla sätt: ”Kyrkan är till sitt väsen missionerande i så hög grad, att om den upphör att vara missionerande har den inte bara misslyckats med en av sina uppgifter – den har upphört att vara kyrka.”²⁴ Hur många av våra församlingar skulle inte längre kunna kallas kyrka utifrån den beskrivningen? Hur uppfyller församlingen sin kallelse att vara missionerande i ordets rätta bemärkelse?

När vi läser Apostlagärningarna ser vi flera exempel på hur församlingen är delaktig i mission, hur enskilda individer får specifika tilltal från Gud som leder till evangeliets utbredande. Ananias är ett tydligt exempel på denna lyhördhet för vad Gud vill (Apg 9:10–19). Han får uppdraget att be för Saul (Paulus) och tala om att Gud har utvalt honom till sitt redskap. Saul kommer till tro och vistas under en tid i Damaskus och kommer sedan till Tarsos. Det är i den lokala församlingen han får utrustning och sin kallelse. Församlingarna såg som sin uppgift att vara en plats där man får växa i sin tro, där gåvor kan blomma ut och där människor kan uppmuntras i sin kallelse.²⁵

Församlingen i Antiokia avskiljer sina främsta ledare, Paulus och Barnabas, för missionstjänst (Apg 13). Församlingen ber för dem, förser dem med det de behöver och sänder i väg

dem. Varje gång de kommer tillbaka till Antiokia ger de en återkoppling om det de varit med om. I kapitel 21 kan vi läsa om hur församlingen följde Paulus en bit på vägen (Apg 21:5). Här används det grekiska ordet *propempe* som betyder att sända vidare, hjälpa någon i väg, följa med. Ett ord som enligt John Stott betyder mer än att bara önska dem lycka till och be en bön. I de allra flesta fall innebär det också att förse dem med förnödenheter och pengar, och ibland också att erbjuda någon som följer med dem åtminstone på en del av resan.²⁶ Församlingen har en kallelse att vara sändande, att skicka i väg dem som kallats av Gud till olika uppgifter och att stödja dem i dessa, både i förbön, ekonomiskt och genom att följa dem på resan, att se dem som församlingens förlängda arm i världen.

Ser vi på församlingens missionskallelse inom SAM har den förändrats från att enbart ha sett mission som något vi gör i andra länder till att också idag tala om mission i Sverige. Ibland ställs de två mot varandra som om de vore två motpoler. Men Apg 1:8 gör klart för oss att uppdraget gäller både Jerusalem, Judeen, Samarien och jordens yttersta gräns. Direktorn för den evangeliska världsanslutningen, Bertil Ekström, menar att detta inte i första hand betonar kronologi utan det ska ske samtidigt.²⁷ Vi behöver alltså inte först ha evangeliserat den ort vi bor på för att sedan gå vidare till andra orter i Sverige och därefter till resten av världen. Att som församling se på missionsuppdraget med Guds rikets utbredande för ögonen gör att den vill vara involverad både i sin närmiljö och längre bort. Överallt finns det människor som behöver få höra evangeliet och se det gestaltas.

KALLELSEN TILL MISSION GÄLLER HELA MÄNNISKAN

När vi läser evangelierna växer en bild av Jesus fram. Han är varm och kärleksfull, men också rättvis. Han ser den enskilde

individ, ung som gammal. Han räcker till för rika och fattiga, hungriga, sjuka och skuldsatta. Han ser människors behov av syndernas förlåtelse. Han ser till hela människan och hennes behov på livets alla områden, vare sig det gäller ande, själ eller kropp.

Detta gjorde att Jesus både förkunnade evangeliet och hjälpte människor i nöd. För honom var det viktigt att ord och handling gick hand i hand. Han hade en holistisk syn (helhetssyn) på det han gjorde. I Lukasevangeliet läser vi hans programförklaring:

”Herrens ande är över mig, ty han har smort mig till att frambära ett glädjebud till de fattiga. Han har sänt mig att förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda, att ge de förtryckta frihet, och förkunna ett nådens år från Herren” (Luk 4:18–19).

Micah-deklarationen²⁸ beskriver helhetssyn på mission så här: ”En helhetssyn på mission innebär att förkunna och åskådliggöra evangeliet. Det är inte bara så att evangelisation och socialt engagemang ska bedrivas vid sidan om varandra. Tvärtom får vår förkunnelse utifrån en helhetssyn på mission sociala konsekvenser då vi kallar människor till kärlek och omvändelse på alla livets områden. Likaså får vårt sociala engagemang evangelisatoriska konsekvenser då vi vittnar om Jesu Kristi förvandlande nåd.”²⁹

I en ledare för tidningen Tro skriver Gunne Oscarsson att evangelisation och social handling har gått hand i hand inom SAM, men vi har ändå inte riktigt förstått helheten i vårt uppdrag. Han menar att de sociala handlingarna inte får begränsas till välgörenhetsinsatser vad gäller hälsa, mat och utbildning utan den gäller också kyrkans profetiska roll i samhället.³⁰

Bertil Ekström skriver om de kyrkor de västerländska missionärerna planterade: ”Olyckligtvis var inte alltid helhetsynen på evangeliet närvarande och betoningen var i grund

och botten på 'att rädda själar för evigheten' ... Trots detta var det väldigt få missionärer som begränsade sitt uppdrag till att 'frälsa själar'. De allra flesta var också involverade i socialt arbete, samhällsutveckling, och några även i politiska frågor"³¹ (egen översättning).

Ovanstående visar att de första missionärernas huvudfokus låg på att predika evangelium, att få se människor frälsta och bilda församlingar, samtidigt som de såg att folket behövde sjukvård och utbildning och därför startade både skolor och öppnade kliniker. Ändå verkar det som om man i sin förkunnelse gjorde en uppdelning av det andliga och det sociala vilket enligt dokumentet *Evangeliskt vittnesbörd i Sydafrika* kan ha fått förödande konsekvenser eftersom man ansåg sig kunna leva ett fromt liv och ändå fortsätta förtrycka, exploatera och låta människor leva på ett förnedrande sätt.³²

Dokumentet gav uttryck för en självvrannsakan bland de sydafrikanska kyrkorna i mitten på 80-talet. Många av frågorna det tog upp behandlades också inom SAM i Hambisana-projektet 1988–90.³³ Det ledde till en större förståelse för situationen i södra Afrika, de nationella kyrkorna blev mer involverade i arbetet och fick en självständigare roll och det sociala arbetet fick större genomslagskraft. Detta blev tydligt inte minst genom byutvecklingsprojekt, aidsarbete och undervisning om kyrkans sociala ansvar. I Sydafrika bildades sociala kommittéer i församlingarna och i Zimbabwe undervisades om församlingens sociala ansvar. Numera går evangeliskt och socialt arbete hand i hand på ett tydligare sätt.

Den sociala omsorgen om våra medmänniskor ska ses som en konsekvens av evangeliet. Vi är inte frälsta av goda gärningar, men dock till att göra goda gärningar (Ef 2:8–10).³⁴ Både aktiv evangelisation och social satsning är nödvändiga uttryck för vår kärlek till nästan och lydnad för Kristus, konstaterar teologen John Stott.³⁵

Hur kan vi som enskilda kristna och som samfund ha ett ännu tydligare fokus på hela människan i det vi gör? Att sätta in henne i ett socialt, psykologiskt, religiöst, kulturellt, politiskt och ekonomiskt sammanhang. Att se hennes behov av evangeliet, av mat, kläder, skolgång och andra grundläggande funktioner, av upprättelse och försoning, av rättvisa, av minskad miljöförstörelse och ett fungerande klimat. Evangelisation och diakoni, kärlekshandlingar, hänger ihop och måste få konsekvenser på livets alla områden.

KALLELSEN TILL MISSION GÄLLER HELA LIVET

Som församlingar och enskilda är vi kallade att delta i Guds mission. Denna kallelse har sitt ursprung i Guds kärlek till oss och hans vilja att vi inte ska gå förlorade. Gud kallar oss att gå ut med evangeliet till alla folk och han har gett oss den helige Ande som vår hjälpare i detta arbete. Han kallar sin församling att leva i mission, att låta mission vara församlingens innersta väsen, kärnan i allt den gör. Kallelsen till mission gäller hela människan och alla hennes behov på olika områden i livet. Vill du och din församling ta kallelsen från Gud på allvar och svara ja?

När jag efter nio år i Zimbabwe fick besked om att mitt arbetstillstånd inte skulle förnyas och jag var tvungen att bege mig hem till Sverige ställdes kallelsefrågan på sin spets igen: Sviker jag min kallelse om jag stannar i Sverige? Jag kom fram till att den kallelse Gud gett mig gäller även här i Sverige. Både då jag var ansvarig för SAM:s internationella arbete och genom mitt engagemang i församlingen, inte minst som UV-scoutledare där jag har en speciell omsorg om barn med funktionsvariationer. Kallelsen att delta i Guds mission gäller hela livet och i livets olika omständigheter!

Mission i världen

Martin Ström

INTERNATIONELL MISSIONSLEDARE I SVENSKA ALLIANSMISSIONEN

RÖTTER, IDENTITET OCH FRAMTID

Gud älskar världen på riktigt! Den upptäckten fick mig att som 18-åring lyfta blicken och se världen med nya ögon. Jag hade börjat jobba som bilmekaniker på Volvo i Tranås och brottades samtidigt intensivt med Gud, som jag upplevde var frånvarande och opersonlig. Vad är egentligen syftet med livet och hur hänger det ihop med min barndoms tro? Frustrationen drev mig till att under några månader intensivt läsa evangelierna. En kväll fastnade jag vid Johannesevangeliet 3:16 och läste samma vers om och om igen. ”Så älskade Gud världen”. Va, hur har jag missat detta? Fram tills nu hade jag läst ”Så älskade Gud Martin, familjen och de närmsta vännerna”. Det var som att dörren nu blåste upp på vid gavel och jag började se mig själv och den kristna gemenskapen i ljuset av Guds passionerade och utgivande kärlek för VÄRLDEN! Omtumlad av upptäckten började jag intressera mig för hur människor långt utanför mitt eget sammanhang faktiskt hade det. Inom mig började en liten spirande dröm växa fram; tänk om jag tillsammans med några andra skulle kunna få följa Jesus ut i världen och vara med och göra skillnad.

Guds kärlek leder till engagemang som får kosta. Han

sände sin son Jesus Kristus in i världen att leva ibland oss och sedan dö på ett kors för att slutligen besegra denna världens nedbrytande krafter genom uppståndelsen. Mission är inget som församlingen har hittat på eller några projekt som vi människor bedriver. Nej, mission är ett utflöde av Guds karaktär och pågående handlande för världens återupprättelse. Den världsvida kyrkans uppdrag är att lyssna in och samverka med Guds intressen i världen. Precis som vinden ger segelbåten fart sätter Anden Guds församling i rörelse för att leva i och gestalta Guds vilja i världen.

En vårdag i slutet av 1890-talet ställer sig världsevangelisten Fredrik Franson upp i ett av de många missionshusen som kantar Smålands landsvägar. Mötet går mot sitt slut och med stort engagemang inbjuder han nu de samlade att följa Jesus helhjärtat. Hans budskap är återkommande: engagera dig i den kristna gemenskapen, vittna om Jesus och var beredd att ge ditt liv i hans tjänst! Franson reste runt i Skandinavien och i andra delar av världen med utmaningen att det fortfarande fanns människor i världen som aldrig hade hört budskapet om Jesus. Han anordnade missionskurser och rekryterade arbetare med uppdraget att gå ut i världen, leva med människor och lära deras språk och kultur. Det är bråttom – Jesus kommer snart tillbaka.³⁶

Redan på 1860-talet växte det fram ett livligt engagemang för internationell mission i Jönköpings Missionsförening (JMF). Regjäla anslag gavs vidare till olika missionsorganisationer, bland annat till Kina Inlandsmission (KIM) grundat av amerikanen Hudson Taylor. Man beslutade också att ge underhåll till några svenska missionärer. Exempelvis Edvard Lund som i december 1887 reste till Kina som missionär inom KIM.³⁷ Engagemanget för mission fortsatte att växa i styrka inom JMF och nya strukturer krävdes för att kanalisera visionen. År 1900 bildades Skandinaviska Alliansmis-

sionen och både kvinnor och män i allt större antal började sändas ut till Indien, Kina och Sydafrika. Genom uthållig bön och generöst givande sändes en våg av missionärer ut i världen.³⁸ De förkunnade Guds ord och utrustade lokala ledare. Församlingar växte fram som med tiden utvecklades till systerkyrkor i nära samverkan med Alliansmissionen i Sverige genom dess utsända. Det är i den här rika myllan som SAM har vuxit fram. Mission är våra rötter, vår identitet och vår framtid.³⁹

TILLSAMMANS I UPPDRAGET

Jesus kallade människor att följa honom (Matt 4:18–22). De som svarade ja blev hans lärjungar och utgjorde snart en gemenskap som vandrade tillsammans med honom när han undervisade och betjänade människor. Paulus skriver ”Gud har kallat oss till gemenskap (grek. *koinonia*) med sin son Jesus Kristus vår Herre” (1 Kor 1:9). Ordet *koinonia* betyder delaktighet och gemenskap – att höra samman. Människor med en gemensam identitet och målbild i både ansvar för, och samverkan med varandra.

Det är när vi står tillsammans, lokala SAM-församlingar, systerkyrkor och olika missionspartners, som förutsättningar för utveckling skapas i vårt gemensamma uppdrag. Under 1900-talet sände SAM ut omkring 400 missionärer. De flesta arbetade tillsammans med sammanlagt tio systerkyrkor i södra Afrika och Asien.⁴⁰ Idag finns uppskattningsvis knappt fyra procent av ”alliansarna” i Sverige och uppskattningsvis över 350 000 i övriga delar av världen.⁴¹ Våra ”systrar” är sedan länge självständiga kyrkor men vi hör samman på ett särskilt sätt genom vår gemensamma historia. Detta ger oss unika förutsättningar för samverkan i vår tid. Här behöver vi söka ett jämbördigt partnerskap där vi lyssnar in och lär av

varandra. Där vi både bär varandras bördor och samverkar i gemensamma uppdrag.

Den vägen är inte helt enkel att gå och vi möter utmaningar. Bland annat på grund av vår ojämlika historia där ekonomiska och personella resurser så länge gått, och fortfarande i flera fall går, från Sverige till systerkyrkornas arbete. Utmaningarna får dock inte hindra oss att uthålligt fortsätta söka en fördjupad samverkan i vårt gemensamma internationella uppdrag; att gå ut och göra alla folk till lärjungar.

Idag är den världsvida kyrkan på den södra delen av jordklotet numerärt större än den i väst, och där finns så mycket av Andens liv och frukt som resten av världen behöver. Vi hänger ihop som kyrka och måste därför tillsammans skapa förutsättningar så att vittnesbördet om Jesus kan förmedlas till alla folk. Detta gäller naturligtvis inte bara vårt förhållningssätt till systerkyrkorna utan i relationerna med allt Guds folk, där enhet och samverkan med Jesus i centrum gör vårt vittnesbörd bredare, starkare och klarare.

Idag finns fantastiska möjligheter till kommunikation på distans genom sociala medier, som naturligtvis skall användas i uppdraget. Samtidigt tror vi på långsiktigt engagemang där missionsarbetare fortsätter att sändas nationellt och internationellt för att på djupet identifiera sig med den folkgrupp och det sammanhang de betjänar. Vi betonar vikten av att lyssna in, identifiera sig med, lära det lokala språket och kulturen, nära relationer och att bli kvar – länge! Vårt mål måste fortsätta vara att mötas i ögonhöjd med en villighet att själva formas och förändras för att i nära samverkan med våra partners dela livet, bönen och arbetet för förvandlade liv och samhällen. Här är Faderns sändning av Sonen vårt viktigaste exempel (Joh 1:14; 20:21).

LOKALT OCH GLOBALT – SAMTIDIGT

SAM har vuxit fram genom ett helhjärtat engagemang för människor på den lokala orten, hand i hand med ett starkt internationellt engagemang uttryckt genom bön, givande och sändande av missionsarbetare. Jesu uppmaning ”Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar” (Matt 28:19) måste fortsätta ange riktningen i församlingens uppdrag, här i Sverige och internationellt mot jordens yttersta gräns. Uppdraget är i sitt djupaste väsen både lokalt och globalt - samtidigt.

Till följd av globaliseringen och nya flyktingströmmar fortsätter kartorna att ritas om och förutsättningarna att förändras. Folkgrupper som tidigare inte nåtts av evangeliet i länder som exempelvis Somalia och Afghanistan har under de senaste decennierna tvingats på flykt från sina hemländer. Många människor har funnit ett nytt hem i Europa och Sverige med helt andra förutsättningar att höra de goda nyheterna. Vi gläds över vad Gud gör idag bland somalier, iranier och hazarer från Afghanistan för att nämna några. Vi behöver göra vad vi kan för att bland annat stärka och samverka med framväxande ledare i kyrkan bland dessa folkgrupper.

Tänk att få vara med och göra det möjligt för somalier att höra evangeliet på sitt eget språk genom bröder och systrar som stiger fram med sin personliga berättelse om Jesus. Ett somaliskt par som vi samverkar med betalar ett högt pris i form av sin personliga säkerhet genom sitt frimodiga vittnesbörd över sociala medier och i möten. De gör det med övertygelsen om att tiden nu är inne då somalier världen över måste få se ansiktet på andra somalier som på sitt modersmål förmedlar budskapet om Jesus. På så sätt fortsätter inkarnationen att äga rum genom Andens kraft och människors liv, och ännu en folkgrupp omfattas av Guds uppsökande kärlek.

EN ORÄTTVIS OBALANS

”I dig ska alla släkter på jorden bli välsignade” (1 Mos 12:3 SFB 98). Guds löfte till Abraham alldeles i början av den bibliska uppenbarelsen kastar ljus över hela den bibliska berättelsen. Jesus sändes senare som uppfyllelse av det här löftet för att ta bort världens synd och röja undan alla hinder för gemenskap med Gud. Jesus blir genom sin död och uppståndelse vägen till Gud. Församlingen har fått uppdraget att gå ut och göra alla folk (grek. *ethne*) till lärjungar. Ordet *ethne* syftar på etniska folkgrupper som karakteriseras av egna språk och unika kulturella uttryck.

I ett land finns det ofta många olika folkgrupper. Kyrkans uppdrag är att göra allt vad den kan för att identifiera och förmedla evangeliet till var och en av världens omkring 16 400 folkgrupper.⁴² Tchad med 140 olika folkgrupper är ett exempel. Av dessa räknar vi med att ungefär hälften har en framväxande kyrka medan uppdraget att förmedla evangeliet till de andra 70 folkgrupperna kvarstår. På det här sättet kan man zooma in läget för evangeliets utbredning över världen och se att omkring 6 600 folkgrupper fortfarande räknas som onådda av evangeliet. Det innebär nära 3 miljarder människor, vilket utgör hela 40 procent av jordens befolkning. De allra flesta av dessa folkgrupper finns i ett bälte över världskartan från Nordafrika, över Mellanöstern, Centralasien, Indien och Sydostasien.⁴³

Numera används uttrycket ”minst nådda folkgrupper” när vi talar om folkgrupper:

- Där evangeliet aldrig har presenterats.
- Där evangeliet har presenterats men det ännu inte finns en gemenskap av efterföljare till Jesus.
- Där det finns en gemenskap av efterföljare till Jesus som förkunnar evangeliet men på grund av geografisk distans,

kulturella barriärer eller språkliga hinder är evangeliet utom räckhåll för den stora majoriteten i den gruppen.⁴⁴

Det är inte rättvist att många människor får del av de goda nyheterna både två och tre gånger när 40 procent av världens befolkning ännu inte har hört evangeliet en enda gång! SAM måste prioritera och kanalisera resurser för att möjliggöra förkunnelsen av evangeliet bland de minst nådda folkgrupperna. Här behöver varje del i Kristi kropp se sig vara en del i det stora uppdraget. Varje kristen är sänd att möta människor på sin livsväg och på sitt sätt dela de goda nyheterna. Varje person inom olika yrkesgrupper har unika möjligheter att leva ut just sin yrkesskicklighet som en ambassadör för Guds rike och dela hoppets budskap.⁴⁵ Som affärsmän, lärare, ingenjörer, inom konst och musik etc. är vi sända i världen. Här skapar globaliseringen historiskt unika möjligheter att nå människor där kyrkan ännu inte finns eller endast är en liten minoritet.

För att förstå och kunna ta emot evangelium behöver människor ges möjligheten att höra det på sitt eget språk. Sedan 1970-talet har SAM, i nära samverkan med organisationen Folk & Språk, arbetat med alfabetisering och bibelöversättning i ett flertal folkgrupper. Arbetet pågår idag genom flera av våra utsända medarbetare och behöver fortsätta så. Här är tålmod, teamarbete, yrkesskicklighet och en massa kärlek utlevd över lång tid en förutsättning för att till sist kunna fira nytryckt skolmaterial och en ny bibelöversättning.

Ett skriftspråk skapar förutsättningar för utbildning och samhällsutveckling som ger människor möjlighet att lyfta sig ur extrem fattigdom och utanförskap. Bibeln på eget språk skapar förutsättningar för evangelisation och församlingsplantering. Tålmod krävs, inte bara för den som utför arbetet på marken, utan också för alla här på hemmaplan som

backar upp, ger och ber för att göra arbetet möjligt. Under senaste åren har vi sett ett historiskt genombrott för evangeliet bland somalier världen över. Då är det så tacksamt att det tidigare funnits församlingar och bibelöversättare som gjort en översättning till somaliska möjlig för en tid som denna.⁴⁶ Gud bygger sin församling över tid!

EVANGELISATION OCH FÖRSAMLING

Evangelisation är hjärtat i Guds mission.⁴⁷ Genom Jesu liv, död och uppståndelse möter vi Guds barmhärtighet och sanning. Vi öppnar våra hjärtan, omvänder oss och tar emot förlåtelse för våra synder genom Guds barmhärtighet. På detta sätt räddas vi in i Guds gemenskap. Genom Anden vill vi formas av sanningen i Jesus Kristus, lära känna och bli lika honom genom att följa i hans fotspår. I en pluralistisk och globaliserad värld sätter vi vår tro till Jesus som säger om sig själv ”Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig” (Joh 14:6). Det vi ser, smakar och tar emot i Jesus vill vi i SAM dela vidare med vår omgivning. Målet är att nya troende ska mogna som lärjungar i lokala gemenskaper som inte uppfattas som utländska produkter utan kännetecknas av en kultur som har tagit form och färg genom ett lokalt ledarskap i sitt sammanhang.

I en tid präglad av ett konstant informationsbrus behöver vi dela de goda nyheterna i nära möten *med* människor. Prästen Daniel Niles beskriver det så här: ”Evangelisation är vittnesbörd. Det är en tiggare som berättar för en annan tiggare var det finns mat att få. Kristna delar inte med sig av sina gåvor. De har inga gåvor. De är helt enkelt gäster vid Mästarens bord och, som evangelister, inbjuder de också andra. De kristna står bredvid de icke kristna och pekar på evangeliet, Guds heliga handlande”.⁴⁸

Evangelisationens mål är att göra Jesus Kristus känd, trodd och efterföljd så att Gud blir ärad bland alla folkgrupper. Denna målsättning behöver vara själva pulsslaget i uppdraget, om vi så arbetar för samhällsutveckling, med miljöfrågor, församlingsutveckling eller vad det än är. Varje SAM-församling bär på möjligheten att medverka till att nya gemenskaper av troende planteras och växer fram.

SOCIAL RÄTTVISA

För ett par år sedan reste jag genom flera länder i södra Afrika där vi sedan länge har arbetat i nära samverkan med våra systerkyrkor och andra partners. I ett slumområde i utkanten av staden Chimoio i Mocambique träffade jag Katarina Francesca framför hennes enkla bostad. Katarinas make hade efter en tids sjukdom gått bort tidigare under året och nu befann hon sig i en ytterst utsatt situation tillsammans med sina sju barn. Vi kom från helt skilda världar med så olika förutsättningar. Men när vi träffades i ett förtroligt samtal i skuggan av ett träd så var det först och främst som människor av kött och blod, skapade till Guds avbild, som vi möttes. Här har vi så mycket gemensamt av drömmar, behov och förmågor. Katarinas berättelse, livshållning och integritet berörde mig starkt bortom de klassiska rollerna som givare och mottagare.

Evangelisten Johannes skriver: ”Gud blev människa och bodde ibland oss” (Joh 1:14). Det betyder att Gud har stigit ner för att dela vår vardag och våra livsvillkor. Jesus ställer sig i evangelierna gång på gång på utsatta människors sida med visionen om upprättelse och gemenskap mellan alla människor. De fattigas och marginaliserades situation angår oss på djupet, eftersom det angår Gud. Teologen Ronaldo Munoz förklarar vad det betyder att Gud ”står på de svagas sida”:

- Gud är *med* de fattiga. Guds medlidande uppenbaras därigenom att han är med i de fattigas lidande, ger dem uppmuntran och uthållighet samt utmanar orättvisorna.
- Gud är aktiv *för* de fattiga. Gud kallar de fattiga att organisera sig och tillsammans arbeta för ett nytt samhälle.⁴⁹

Att tillsammans med våra partners förkunna evangeliet, grunda församlingar och samtidigt arbeta för bättre utbildning och hälsovård har varit ett signum för vårt sätt att kommunicera goda nyheter. Vi inser att om vi ignorerar de behov som människor har så sviker vi Guds ord som sänder oss till världen. Men om vi ignorerar förkunnelsen av Guds ord så sviker vi vår kallelse och har ingen bestående förändring att bidra med.⁵⁰ Att både vara, göra och tala evangeliet i en integrerad missionsrörelse måste fortsatt vara vår tydliga målsättning (Mika 6:8, 1 Kor. 9:19-23).

Detta har tyvärr inte alltid blivit rätt. Vi sörjer de tillfällen då våra attityder och handlingar har ställt sig i vägen och inte reflekterat evangeliet. Det gäller exempelvis en övertro på västerländska modeller i andra kulturer och nedvärderande förhållningssätt till människor vi är kallade att betjäna. Att ibland inte tro lokala ledare om förmågan att leda och fatta egna beslut och missbruk av makt genom ekonomiska medel. Vi inser att vårt sätt att arbeta inte alltid har lett till bemyndigande och utveckling för våra partners identitet och påverkan av sin situation. En fördjupad reflektion och inriktning i vårt arbete mot det som bättre leder till långsiktig och hållbar utveckling är viktigt framöver. Vi behöver söka en mer aktiv samverkan *med* våra partners när det gäller planering, genomförande, uppföljning och utvärdering av olika insatser.

Vår grundsyn är att varje människa, fattig som rik, är skapad till Guds avbild med lika värde och samma rättigheter, med unika kunskaper och förmågor. Om vi verkligen tror

att det är sant bör vi än mer fokusera vårt arbete på att *skapa förutsättningar* för människor och samhällen att ta sig ur förtryck, fattigdom och utanförskap. Det kan vi bland annat göra genom ett rättighetsbaserat arbetssätt där långsiktig och bestående samhällsförändring eftersträvas genom att angripa grundorsakerna till fattigdom, utsatthet och att mänskliga rättigheter inte uppfylls. Vi behöver arbeta mer med utbildning och coaching i värdebaserat entreprenörskap. Pengar och resurser i sig åstadkommer ingen långsiktig förändring och gör ibland mer skada än nytta. Men när människor ges förutsättningar att resa sig och på kreativa vägar, som de själva äger, arbeta tillsammans mot gemensamma mål, sker förändring. Detta sker exempelvis genom sömnadskurser och symaskiner i Malawi, mekanikerutbildning och verktygslådor i Tchad. Genom självhjälpsgrupper och micro-finansiering i Mocambique.

Vi har, tillsammans med många andra missionsorganisationer, gjort erfarenheten att vi med resurser från väst i all välmening kan skapa osunda beroendeförhållanden till våra syskon i syd. Frukten av ett hållbart samarbete leder till församlingsrörelser som i respektfull samverkan med andra är självfinansierade med ett lokalt ledarskap som ansvarar för sin egen utveckling och vidare utbredande.⁵¹

OMSORG OM SKAPELSEN

Allting skapat är föremål för Guds mission och hans omsorg. I integrerad mission hänger förkunnelsen och det praktiska uttrycket för evangeliet ihop.⁵² Hjärtat i denna rörelse av tro, gemenskap, livsstil, värderingar, ord och handlingar är Jesus Kristus genom Andens kraft och hjälp. Här får evangeliet tydliga sociala konsekvenser och måste också få en mångfald av praktiska uttryck för vår omsorg om skapelsen och vår

tids miljöfrågor. Här behöver vi tillsammans, äldre, yngre och människor från olika kulturer stiga fram i reflexion, samtal och praktik. Vår livsstil och våra val här påverkar förutsättningarna och livsmiljön för våra systrar och bröder i syd. Vi hör ihop! Att vända ryggen åt vår tids miljöutmaningar innebär också att vända ryggen åt våra syskon i än mer utsatta delar av världen. Hur kan vi i SAM vara en konstruktiv röst och ett positivt exempel för en hållbar livsstil och ett ansvarsfullt förvaltarenskap av hela Guds skapelse?

I vår tid pågår en förstörelse av livsmiljöer, överutnyttjande av jordens resurser och ökade föroreningar som globalt leder till en förödande förlust av biologisk mångfald. Detta drar bokstavligen Guds fantastiska skapelse i smutsen och kväver sakta livsrummet för allt levande. Det handlar om Guds skapelse, inte vår! Gud äger jorden, den är hans (Ps 24:1, 89:12). Vår uppgift har från dag ett varit att varsamt ta hand om den. Att bruka och vårda, tjäna och bevara den (1 Mos 2:15). Att göra det på ett sätt som ärar Gud, tjäna skapelsen och i förlängningen våra medmänniskors och kommande generationers bästa. Vi är en del av en kultur och ett sammanhang som gått vilse på förvaltarenskapets väg och vi står här nu med ett ansvar.

Miljöfrågorna är inte sällan stora och komplexa vilket hotar att förlama oss i vårt uppdrag. Domedagsmentalitet och skambeläggande leder alltför ofta till att hopplöshetens grop grävs ännu djupare. Hoppet står återigen till Guds kärlek och hans mission som förmår väcka vår längtan till samverkan och ge oss mod att följa Jesus på omsorgens väg. Frestelserna att se sig om kommer att vara många. Vad spelar det egentligen för roll? Titta bara på grannen, för att inte tala om Kina! Och så Jesu stilla röst igen: "Du ska följa mig!" (Joh 21:21–22). Hur kan vi på 2020-talet resa, handla, äta och leva på sätt som bättre tar hand om Guds skapelse och leder till

Guds större ära? Vi ägnar i den här boken ett särskilt kapitel åt vårt ansvar för skapelsen som en del i det stora uppdraget – ”att gå ut överallt i världen och förkunna evangeliet för hela skapelsen” (Mark 16:15).

Gud älskar världen passionerat och inbjuder oss att vara med i hans pågående handlande för världens återupprättelse. Jesus kallar oss, och vår SAM-historia utmanar oss, att i Andens kraft vara, göra och tala evangeliet i en integrerad missionsrörelse. Att genom bön och arbete gå i omsorg om skapelsen, i en nära samverkan med våra systerkyrkor och andra partners, med ett särskilt fokus på de mest utsatta och minst nådda folkgrupperna i världen.